

HET VLINDER-PROJECT

Hoe een citizen science project
blijvend ondersteunen?

Dr. Sara Top, Universiteit Gent

Wat is het Vlinder-project?

- Citizen science
- Scholen als pijlers
- Weerstations in diverse omgevingen

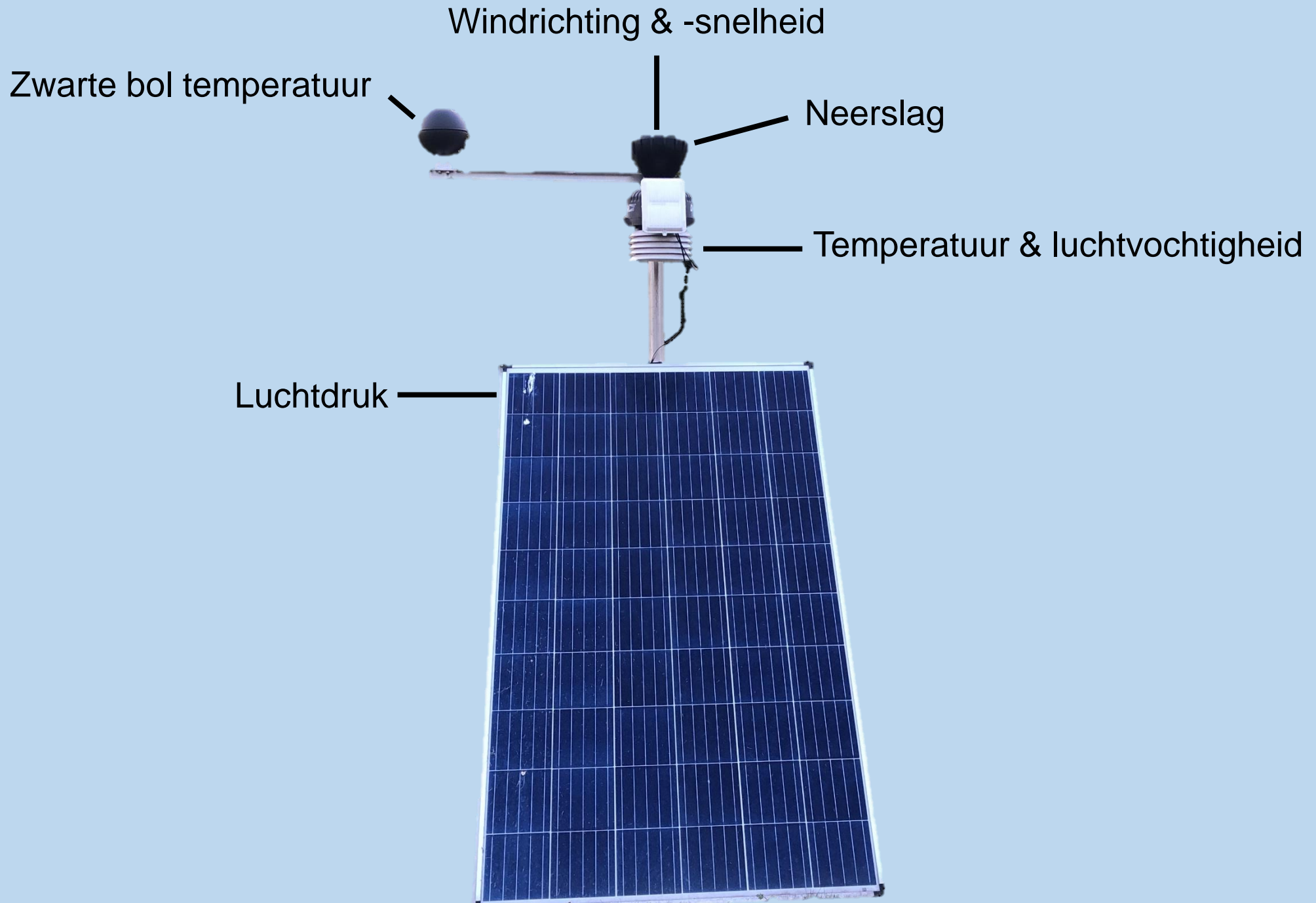
Windrichting & -snelheid

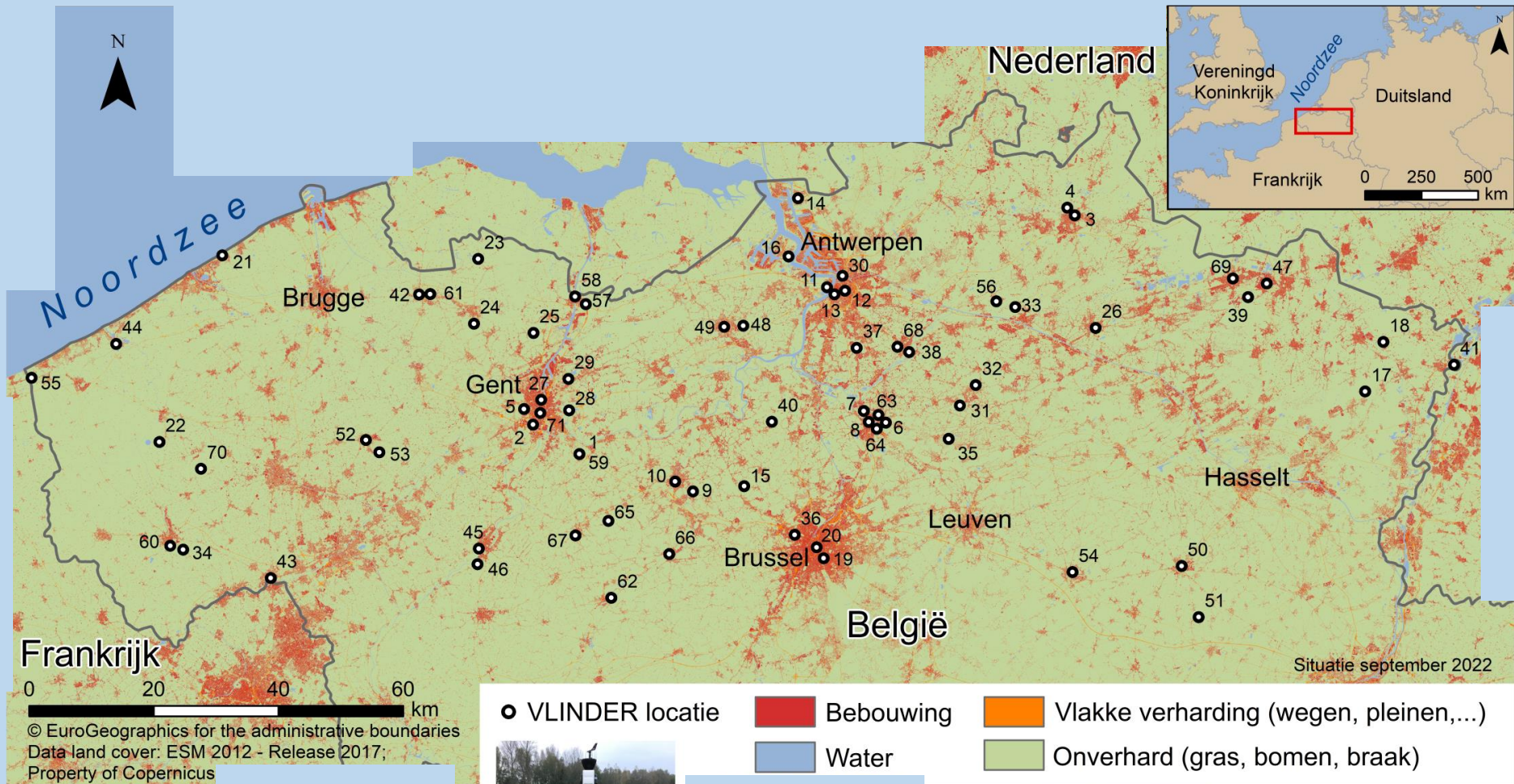
Neerslag

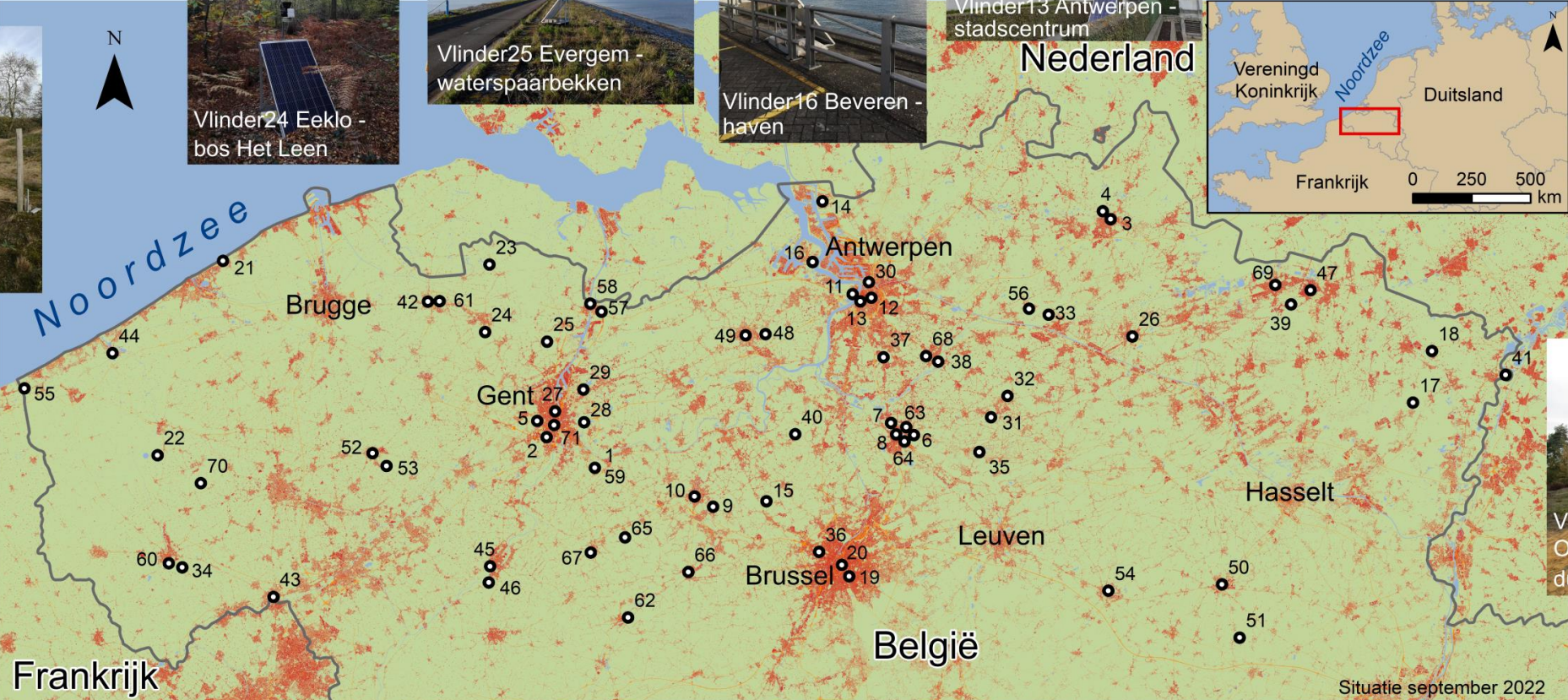
Temperatuur & luchtvochtigheid

Luchtdruk

0 20 40 60 km
 © EuroGeographics for the administrative boundaries
 Data land cover: ESM 2012 - Release 2017;
 Property of Copernicus

- VLINDER locatie
- Bebouwing
- Vlakke verharding (wegen, pleinen,...)
- Water
- Onverhard (gras, bomen, braak)

Vlinder55
De Panne -
duingebied

Vlinder24 Eeklo -
bos Het Leen

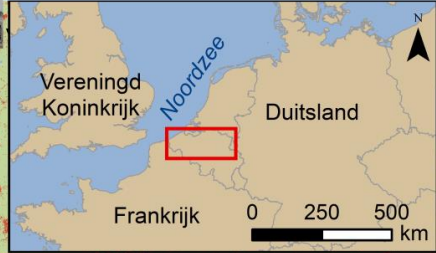
Vlinder25 Evergem -
waterspaarbekken

Vlinder16 Beveren -
haven

Vlinder13 Antwerpen -
stadscentrum

Vlinder47 Pelt -
industriezone

Vlinder60 Ieper -
suburbaan

Vlinder17
Oudsbergen -
duingebied

Vlinder02 Gent -
suburbaan

Vlinder27 Gent -
stadscentrum

Vlinder15 Asse -
landelijk

Vlinder19 Koninklijk
paleis Brussel
stedelijk park

Vlinder64 Mechelen - rivier

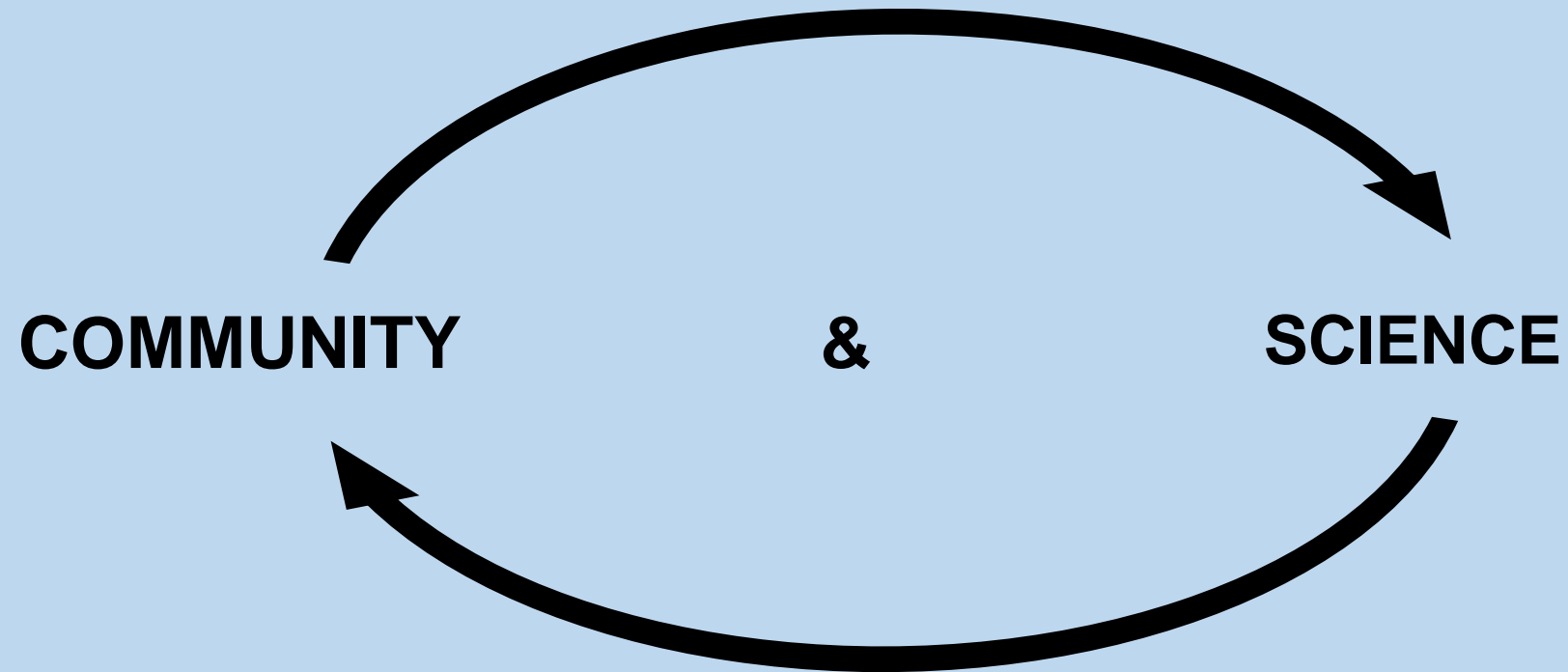

Vlinder06 Bonheiden -
landelijk

Vlinder51 Gingelom -
boomgaard

Belang van het Vlinder-project?

Belang van het Vlinder-project?

COMMUNITY

- Expertise scholen:
  - Plaatsing, bouwen & onderhoud weerstation
→ STEM

Belang van het Vlinder-project?

COMMUNITY

- Beloning scholen:

- Lessenpakket: sites.google.com/view/vlinder-leerpaden/startpagina
- Aan de slag met data in lessen
  - workshops voor en door studenten: creatie infopaneel

Een weerstation in Mechelen! Het VLINDER-Project

Weer en Milieu zijn van groot belang in onze hedendaagse maatschappij. Krachtigere supercomputers laten toe om steeds nauwkeurigere weervoorspellingen te maken en daarvoor worden lokale weerstations steeds belangrijker. Dit is wetenschappelijk project onderzoeken Vlaamse scholen, onderzoekers en lokale partners met een netwerk van meer dan 70 weerstations het weer in omgevingen waar we vandaag nog geen data hebben.

Meten is weten

Het meetstation meet:

- ▶ de luchtdruk
- ▶ de temperatuur
- ▶ de luchtvochtigheid
- ▶ de windrichting
- ▶ de hoeveelheid neerslag

Een heelboe informatie die wetenschappers helpt om lokale weerstanden te bestuderen. Zo geeft dit weerstation een inzicht in het effect van de omgeving op de hierboven vermelde variabelen.

#VLINDER08

Wist je dat je de metingen live kan volgen?
Check het aan via deze QR-code of surf naar vinder.ugent.be/dashboard

Bezoekt je het weerstation?
Heb je iets interessants ontdekt?
Heb je een foto project uitgewerkt rond het weerstation?
Deel het op Twitter met #VLINDER08 of stuur je resultaten naar vinder@ugent.be

Hittestress: welk beest is dat?

Hittestress maakt deel uit van ons thermisch comfort. Het thermisch comfort geeft weer hoe warm, koud of aangenaam je het hebt onder bepaalde weersomstandigheden. Dit kan de temperatuur spelen ook samenhang met windrichting een belangrijke rol voor het thermisch comfort dat je ervaart.

Als je omgeving meer warmte, zal je ervaart proberen om je lichaamstemperatuur te behouden door middel van verschillende mechanismen zoals bijvoorbeeld zweeten. Het moment waarop deze mechanismen je werking verliezen, sta je bloot aan hittestress. Wanneer de omgeving te warm is, zal je lichaam meer moeite meer verdere kan aflossen dan zal dit een impact op de gezondheid hebben. Hierdoor kunnen voortvarende mensen met een zwakke gezondheid in de problemen komen en uiteindelijk zelfs zwaart dodelijk.

Hittestress tijdens de augustus 2020 hittegolf

Temperatuur (gemiddelde in °C)	18.1	18.8	21.0	21.8	22.8	23.8	24.8
100%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
90%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
80%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
70%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
60%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
50%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
40%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
30%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
20%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
10%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8
0%	18.1	18.8	19.8	20.8	21.8	22.8	23.8

Leertijd van TM Mechelen gingen aan de slag met de VLINDER-data en bestudeerden de verschillen in thermisch comfort tijdens de augustus 2020 hittegolf tussen de verschillende omgevingen in Mechelen waar een VLINDER weerstation staat. Dit boeiende signaal wijst dat er op de drie bestudeerde locaties extreme hittestress optredt en dat deze extreme hittestress het meest voorkomt voor het weerstation in het centrum van de stad. Dit komt omdat de wind minder hard waait door de aanwezigheid van gebouwen en omdat de temperatuur hoger is in de stad door de aanwezigheid van meer verharding, artificiële materialen en warmte afkomstig van alere verwarmling- en koelapparaten.

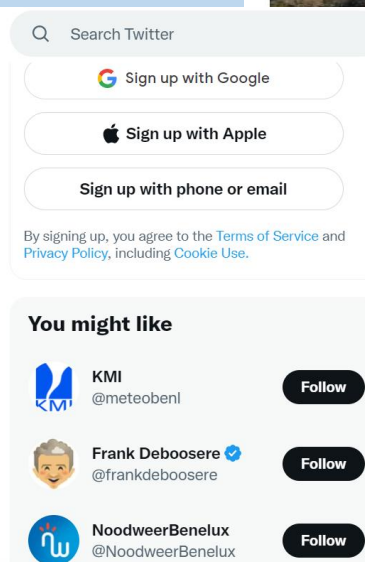
UNIVERSITEIT GENT | KLIMAATNEUTRAAL MECHELEN | fasim

Belang van het Vlinder-project?

COMMUNITY

- Info voor alle geïnteresseerden:
  - Infoborden
  - Lezingen
  - Website: www.vlinder.ugent.be
  - Twitter: [@VLINDER_project](https://twitter.com/VLINDER_project)
  - Online nieuwsbrief

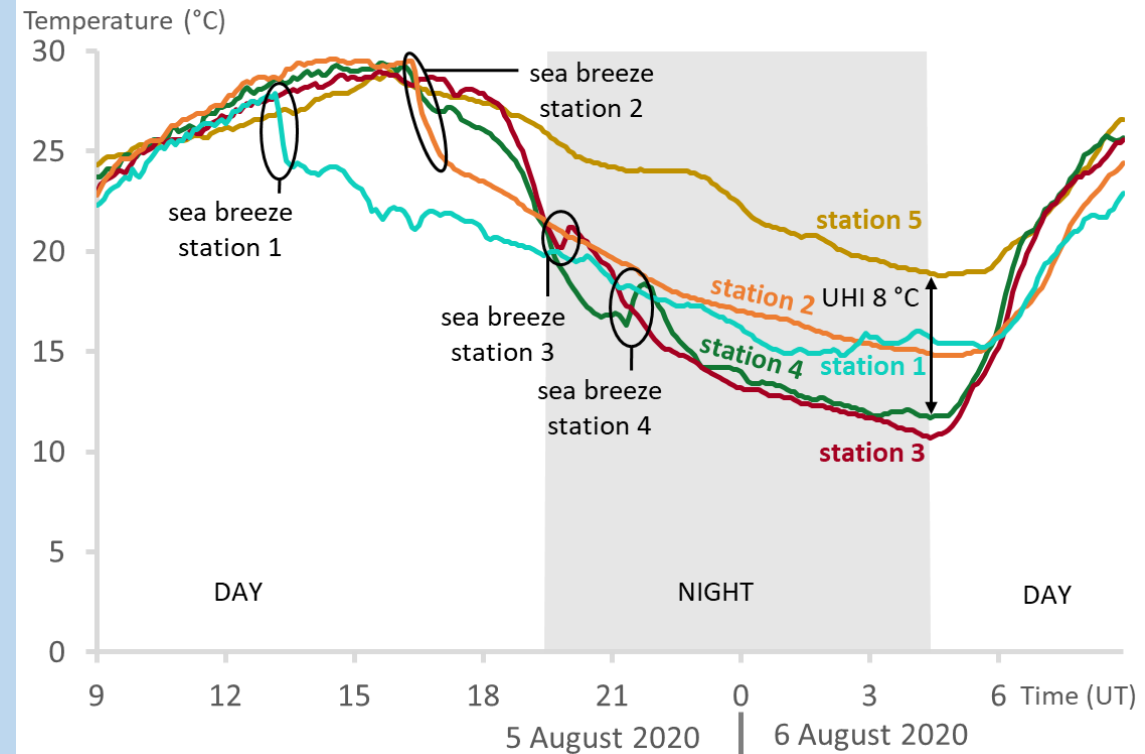
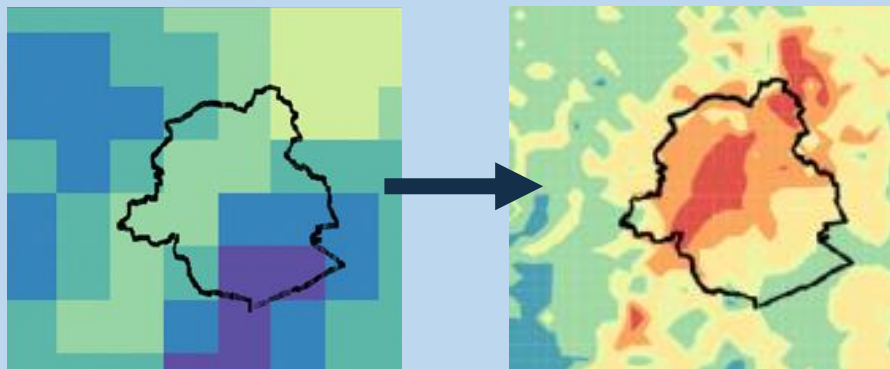
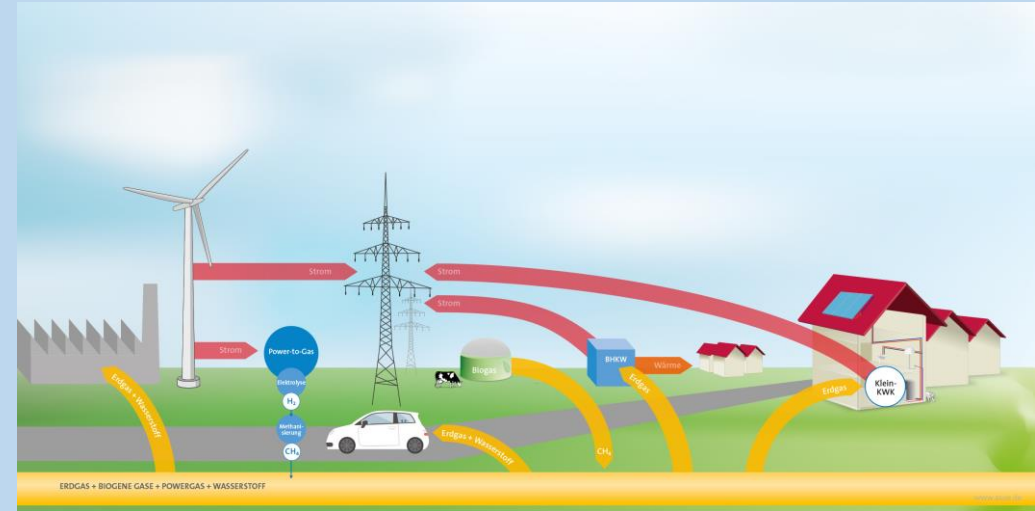
Belang van het Vlinder-project?

COMMUNITY & SCIENCE

- Open data voor iedereen!

- Hitteplan
- Smart city
- Domotica inwoners

- Nieuwe wetenschappelijke inzichten
- Optimalizeren weermodellen
- Andere wetenschappers
- ...

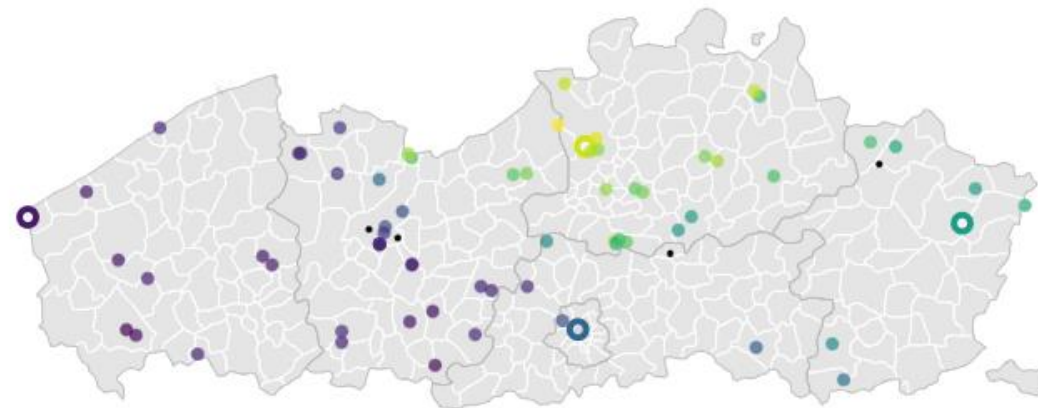
Innovatie

- Technologie weerstations
- Dashboard & API

<https://vlinder.ugent.be/dashboard/>

- API struikelblok

Temperatuur op dit moment

Geselecteerde stations

VLINDER40	
Brussel - Kathedraal	
UGent	
Vivaqua	
Temperatuur	6.4 °C
Neerslag	0 l/m²
Luchtdruk	1011.29 hPa
Windsnelheid	3.3 km/u
Luchtvochtigheid	81 %

VLINDER45	
De Panne - De Westhoek	
COI Atm. Vuurna	
Gemeente De Panne	
Temperatuur	4.5 °C
Neerslag	0.2 l/m²
Luchtdruk	1010.29 hPa
Windsnelheid	11 km/u
Luchtvochtigheid	96 %

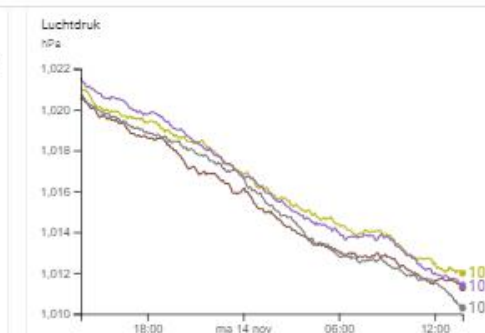
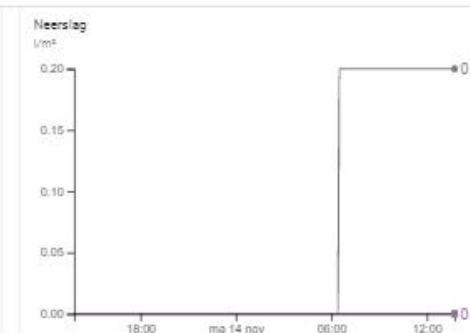
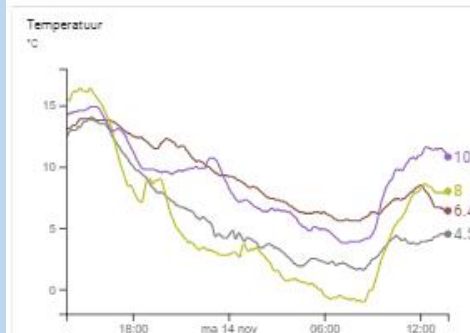
VLINDER17	
Oudbergen - Oudberg	
Sint-Augustinusinstituut Bies	
Nationaal Park Hoge Kempen	
Temperatuur	8 °C
Neerslag	0 l/m²
Luchtdruk	1011.09 hPa
Windsnelheid	2.5 km/u
Luchtvochtigheid	81 %

VLINDER11	
Antwerpen - Linkeroever	
Sint-Annacollege	
Stad Antwerpen	
Temperatuur	10.8 °C
Neerslag	0 l/m²
Luchtdruk	1011.39 hPa
Windsnelheid	1.6 km/u
Luchtvochtigheid	75 %

Afgelopen 24u

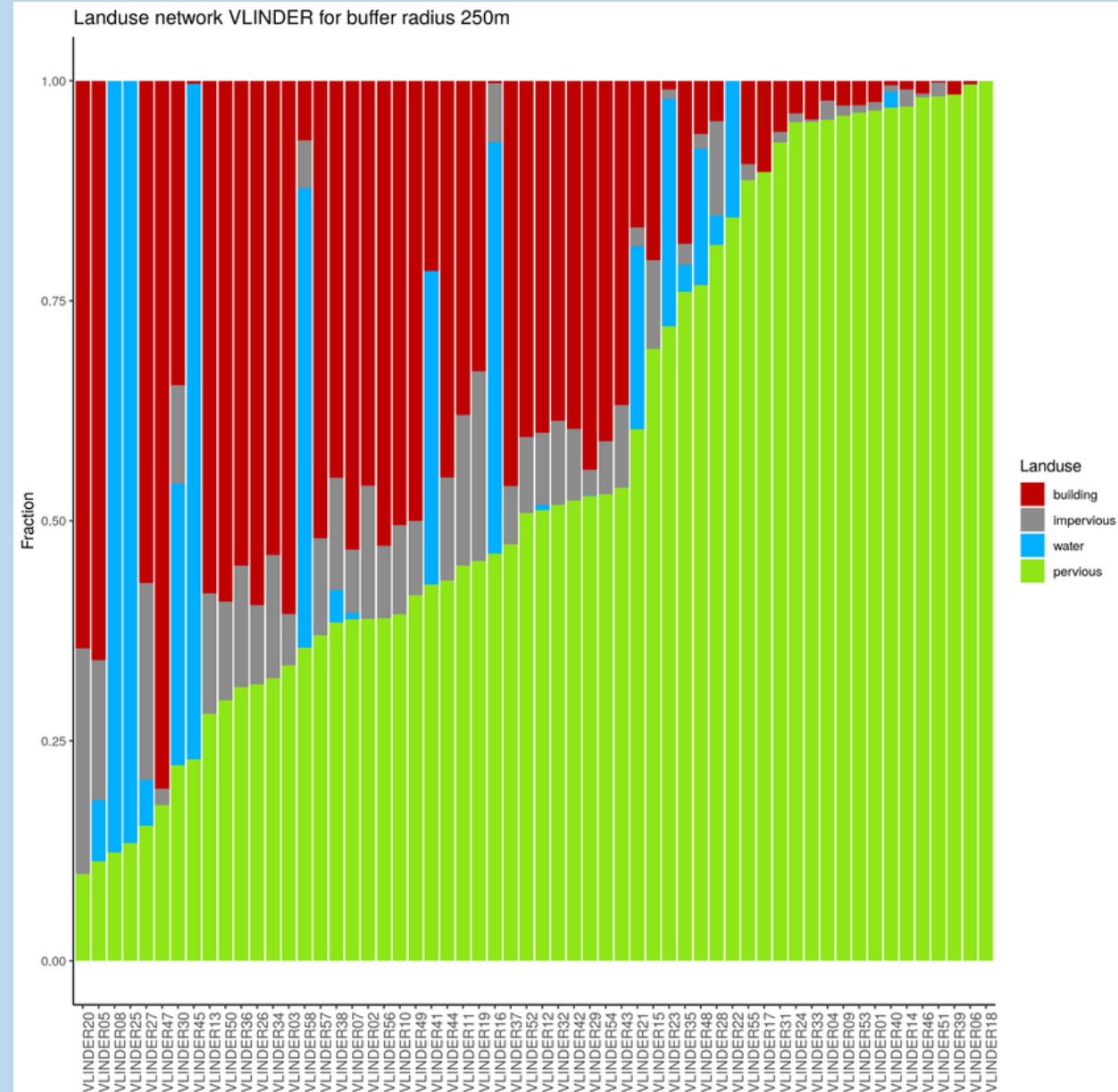
Brussel - Kathedraal De Panne - De Westhoek Oudbergen - Oudberg Antwerpen - Linkeroever

Belang van het Vlinder-project?

SCIENCE

- Uniek & duurzaam meetnetwerk
- Uittesten nieuwe sensoren
- Doorgeven expertise
Toekomstige wetenschappers?

Belang van het Vlinder-project?

COMMUNITY

&

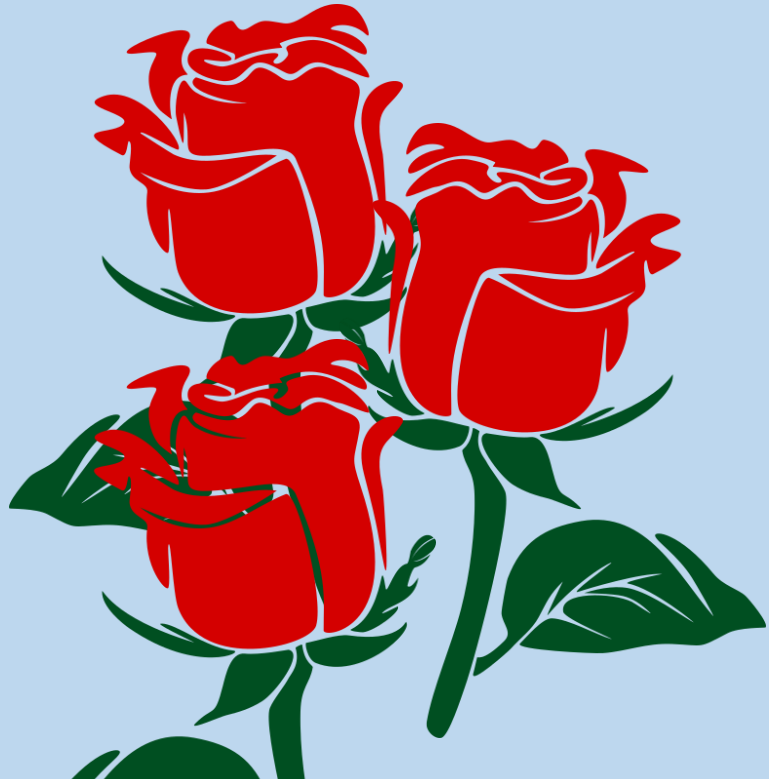
SCIENCE

NIEUW NETWERK
NIEUWE SAMENWERKINGEN

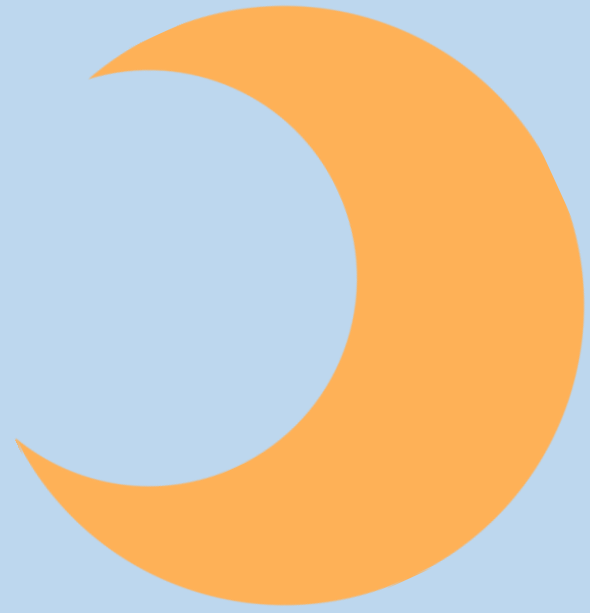
Bvb. Hittebestendige steden

ج
|||

&

Hoe kwam dit project tot stand?

- Nood aan meteorologische waarnemingen in diverse omgevingen
- Tekort middelen realisatie
- Citizen science call departement EWI 2017 – selectie 2018

DEPARTEMENT
ECONOMIE
WETENSCHAP &
INNOVATIE

Vlaamse
overheid

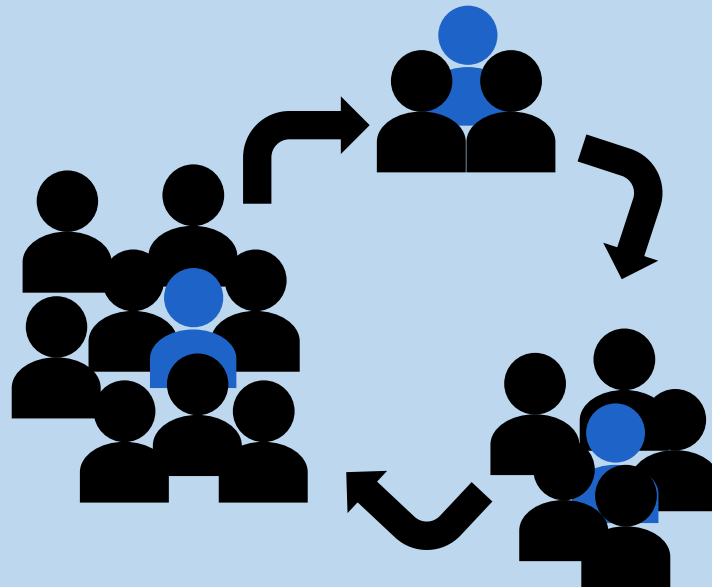
Doel vs financiering

- Financiering: opstart project & 1 jaar operationeel
  - Doel: start van een langdurig project
- Initiële financiering volstond niet

Wat nu?

- Overleg met stuurgroep & partners (scholen, steden, bedrijven)
- Oplossing: - voor elke locatie lokale financiële ondersteuning
  - wetenschappers die project blijvend ondersteunen
  - inschakelen studenten universiteit

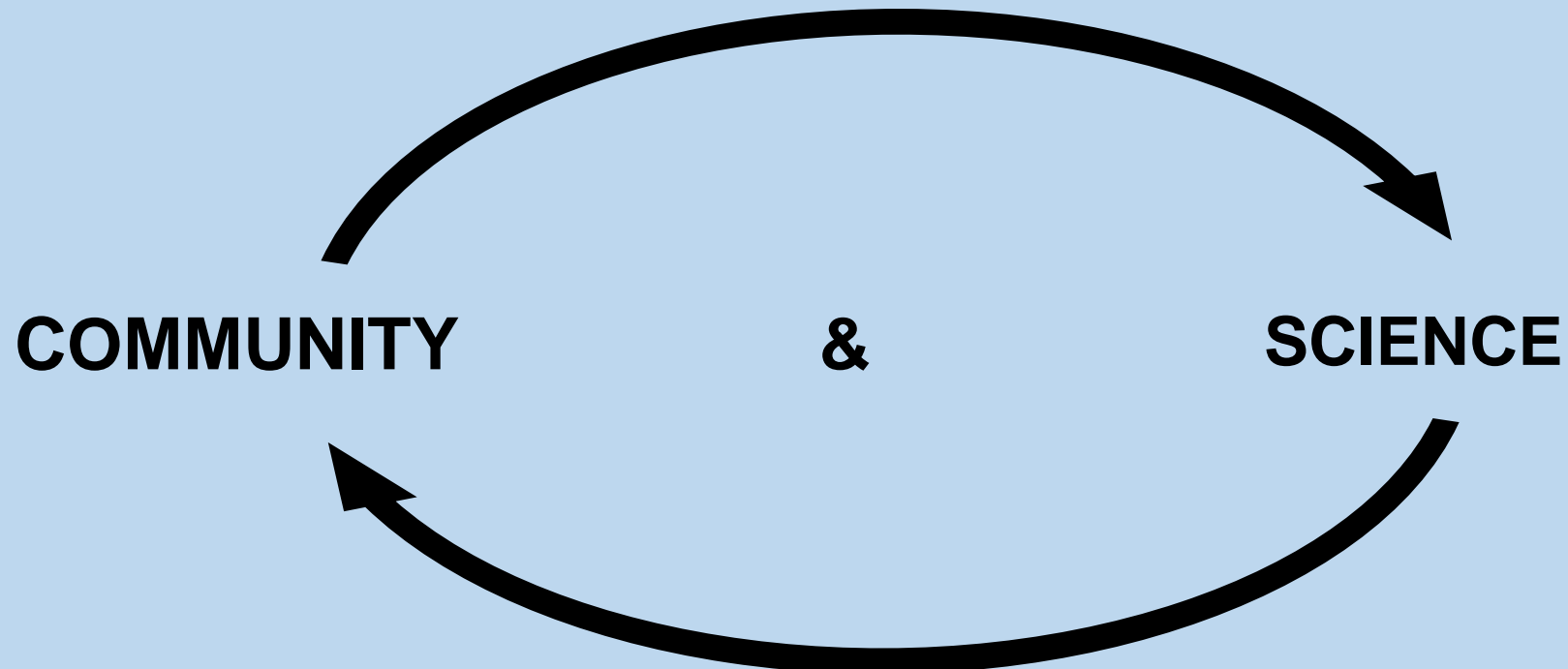
Struikelblokken

- Gevaar: 1 geheel → 70 aparte cases
- Zorgen dat infrastructuur niet wordt verwaarloosd
- Verwerking data
- Boekhouding...

Tips & tricks

- Denk op lange termijn
- Vind enthousiastelingen
- Werk met een systeem van beloning

Contact:

Sara.Top@ugent.be

vlinder@ugent.be